Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a 2003/17/EK tanácsi határozatnak az Ukrajnában a gabonavetőmag-termesztés során végrehajtott szántóföldi ellenőrzések egyenértékűsége és az Ukrajnában termesztett gabonavetőmagok egyenértékűsége tekintetében történő módosításáról

[COM(2020) 137 final – 2020/0053(COD)]

(2020/C 429/35)

Önálló előadó: **Arnold PUECH D'ALISSAC**

Felkérés:	Az Európai Unió Tanácsa, 2020.4.17.
	Európai Parlament, 2020.4.16.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése
Illetékes szerv:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem" szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.6.29.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.9.18.
Plenáris ülés száma:	554.
A szavazás eredménye:	213/1/4
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. **Háttér és az Európai Bizottság javaslata**

1.1. A 2003/17/EK tanácsi határozat ([1]) szerint a meghatározott nem uniós országokban végzett szántóföldi ellenőrzések és meghatározott vetőmagok termesztése egyenértékűnek minősül ([2]).

1.2. A szóban forgó országokban betakarított és ellenőrzött vetőmagokra vonatkozó rendelkezések az Európai Unión belül betakarított és ellenőrzött vetőmagokra alkalmazandó rendelkezésekkel azonos garanciákat nyújtanak a vetőmagok jellemzői, valamint a vetőmagok vizsgálatára, azonosításuk biztosítására, jelölésére és ellenőrzésére vonatkozó szabályozás tekintetében.

1.3. Ukrajna nem szerepel a 2003/17/EK határozatban felsorolt nem uniós országok között, ezért az Ukrajnában betakarított gabonavetőmagok jelenleg nem importálhatók az Európai Unióba. Ukrajna kérelmet nyújtott be az Európai Bizottsághoz aziránt, hogy gabonavetőmagjai egyenértékű gabonavetőmagokként a 2003/17/EK tanácsi határozat hatálya alá kerüljenek.

1.4. E kérelmet követően az Európai Bizottság megvizsgálta Ukrajna alkalmazandó jogszabályait, és elvégezte az Ukrajnában a gabonavetőmagok esetében alkalmazandó szántóföldi ellenőrzések és minősítési rendszer ellenőrzését. Az Európai Bizottság megállapította, hogy az Ukrajnában alkalmazott rendszer és annak követelményei „egyenértékűek" az Unióban alkalmazottakkal, és az uniós rendszer által biztosított garanciákkal azonos garanciákat nyújtanak.

1.5. Az Európai Bizottság ezért azt javasolja, hogy az Európai Parlament és a Tanács által elfogadásra kerülő határozat révén az Ukrajnában termesztett vetőmagokat az Európai Unióban betakarított, termesztett és ellenőrzött gabonavetőmagokkal egyenértékűként ismerjék el.

2. **Észrevételek és ajánlások**

2.1. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottság által – a 2003/17/EK határozat II. mellékletében megfogalmazott követelményeknek megfelelően – Ukrajnában a vetőmag-minősítéssel kapcsolatos jogi követelmények és hatósági ellenőrzések egyenértékűségének elismerése érdekében végzett ellenőrzés pozitív eredményét. Az EGSZB megjegyzi azonban, hogy az ellenőrzési jelentés megállapítja, hogy bizonyos előírások nincsenek teljes mértékben összhangban az uniós követelményekkel, különösen a cirok minősített vetőmagjának izolációs távolságára vonatkozóakkal (amelyek

([1]) HL L 8., 2003.1.14., 10. o.

([2]) A 66/401/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 125., 1966.7.11., 2298. o.), a 66/402/EGK (HL L 125., 1966.7.11., 2309. o.), a 2002/54/EK (HL L 193., 2002.7.20., 12. o.) és a 2002/57/EK irányelvnek (HL L 193., 2002.7.20., 74. o.) megfelelően.

túlságosan alacsonyak), továbbá a hibridkukorica-vetőmagok termesztésére használt szülői vonalak fajtatisztaságával, valamint a kukorica minősített vetőmagjában található, egyéb fajoktól származó vetőmagok arányával kapcsolatosakkal.

2.2. Az EGSZB – korábbi véleményeivel összhangban ([3]) – támogatja a vizsgált jogalkotási javaslatot, de azt javasolja, hogy azt csak 2021. szeptember 1-től alkalmazzák, amikor az EU utólagos ellenőrzést követően garanciákat kap arra vonatkozóan, hogy az ellenőrzési jelentésben meghatározott határértékeket korrigálták, hogy az ukrajnai termelési szabványok immár szigorúan megfelelnek az európai követelményeknek, és hogy nem áll fenn tisztességtelen verseny, illetve hogy ki van zárva minden, a környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatás.

2.3. Az EGSZB egyetért azzal, hogy az egyenértékűség elismerése esetleg előnyös lehet az Ukrajnában működő uniós vetőmagvállalatok, az ezen országokból származó vetőmagok potenciális uniós importőrei és az uniós mezőgazdasági termelők számára, akik ezentúl a vetőmagok szélesebb köréhez férhetnek hozzá, ugyanakkor úgy véli, hogy a behozatal tekintetében párhuzamos ellenőrzési rendszerre van szükség, és mindkét oldalon ugyanazt a fogyasztóvédelmet kell biztosítani.

A verseny ellenőrzését mindkét irányban alkalmazni kell annak érdekében, hogy a kereskedelem feltételei ne torzuljanak az EU-ban működő európai szervezetek számára.

2.4. Az EGSZB azonban rá kíván mutatni a vetőmag-előállítási módszerek bizonyos technikai vonatkozásaira, amelyek Ukrajna és az Európai Unió esetében eltérőek, különösen a növényvédő szerekhez való hozzáférés tekintetében. Az ukrán termesztők ugyanis a növényvédő szerek szélesebb köréhez férnek hozzá, mint uniós kollégáik, és használhatnak bizonyos, az EU-ban tiltott molekulákat is. Ezek az eltérések a verseny torzulásához vezetnek és azt eredményezhetik, hogy a közösségi egészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak nem megfelelő termékeket hozhatnak be az Európai Unió területére. A legjelentősebb különbségek között említhetjük a bizonyos, a parcellák gyomlálásához használt hatóanyagokhoz való hozzáférést, mint amilyen az atrazin (az EU-ban 2003 óta betiltva) vagy az acetoklór (az EU-ban 2012 óta betiltva). Az egészségügyi hatások mellett az ezen anyagokhoz való hozzáférés – amely széles körű alkalmazást tesz lehetővé, a terményben szermaradványt eredményez, a gyomnövények ellen pedig magas műszaki hatékonyságú fellépéssel és a költségek csökkenésével jár – biztos versenyelőnyhöz juttatja az ukrán termelőket. Ami a kártevők elleni védelmet illeti, az ukrán termelők továbbra is hozzáférnek a neonikotinoidok családjába tartozó hatóanyagokhoz, amelyek közül néhányat betiltottak az EU-ban. Ilyen például a klotianidin, a tiametoxam vagy hamarosan a tiakloprid.

2.5. Az európai zöld megállapodás alapján meg kell védenünk, meg kell őriznünk és meg kell erősítenünk az Európai Unió természeti tőkéjét, valamint meg kell védenünk a polgárok egészségét és jólétét a környezeti kockázatoktól; ezért Ukrajnának feltétlenül abba kell hagynia az olyan vegyi anyagok alkalmazását a vetőmagok előállításához, amelyek használatát az EU a területén megtiltotta. Ukrajnának ugyanolyan szintű követelményeket kell érvényre juttatnia, mint az Uniónak, továbbá kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy szigorúan tiszteletben tartja a Párizsi Megállapodás valamennyi feltételét, és lehetővé kell tennie az elért megállapodások évenkénti értékelését. Nem engedhetjük, hogy fennmaradjanak vagy még tovább mélyüljenek a különbségek. Ennek hiányában nem engedélyezhető a vetőmagoknak az Unió piacán történő értékesítése.

2.6. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottság álláspontját, amely szerint a szóban forgó termékekre vonatkozó tanúsítási eljárások elismerése csupán technikai jellegű intézkedés. Mindazonáltal a fentiek, valamint annak fényében, hogy az uniós piac harmadik országokból származó termékek előtti megnyitása gazdasági és társadalmi következményekkel jár, az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság a döntéshozatal előtt végezzen hatásvizsgálatot annak ellenőrzésére, hogy az intézkedés nem érinti-e az európai termelőket (azaz a vetőmagtermesztő mezőgazdasági termelőket és a vetőmaggyártó vállalatokat), különösen pedig a mikro- és kisvállalkozásokat.

2.7. E hatásvizsgálat alapján, és mivel az Ukrajnával jelenleg hatályban levő szabadkereskedelmi megállapodás nem teszi lehetővé annak garantálását, hogy a kereskedés hasonló adózási, szociális és környezetvédelmi normák mellett, méltányos módon történjen, a tisztességtelen verseny elkerülése érdekében először felül kell vizsgálni a szabadkereskedelmi megállapodást és általánosabban véve az európai kereskedelempolitikát. Ezt a felülvizsgálatot egyébként az Európai Bizottság is tervbe vette június 16-i közleményében, az EU kereskedelempolitikájának átfogó felülvizsgálatával és egy nyilvános konzultáció elindításával.

2.8. Ez különösen fontos Ukrajna és az EU között a kukoricavetőmag-ágazat esetében, mivel Ukrajnában sokkal alacsonyabbak a gyártelepi termelési költségek (ennek a francia termelési költségtől való eltérését például 2019-ben 26 %-ra becsülték). E határozatok összességükben veszélybe sodornák az európai kukoricavetőmag-szaporító ágazatokat.

([3]) HL C 74., 2005.3.23., 55. o.; HL C 351., 2012.11.15., 92. o.

2.9. Most, amikor igyekszünk levonni a Covid19-válság tanulságait, nem fogadható el, hogy harmadik országoktól függjünk ebben az élelmiszer-önellátás terén stratégiai jelentőséggel bíró ágazatban, ezért azt már korai szakaszban ki kell védeni.

Kelt Brüsszelben, 2020. szeptember 18-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER